

Warszawa, 11.08.2021 r.

Europejska Konwencja Krajobrazowa – krajobraz pod ochroną Rady Europy

Według Europejskiej Konwencji Krajobrazowej – sygnowanej 20 października 2000 r. we Florencji – krajobraz pełni ważną funkcję społeczną. Twierdzenie to, leżące u podstaw dokumentu, nie odnosi się jedynie do miejsc i stref o szczególnej wartości historycznej czy przyrodniczej, lecz dotyczy każdego krajobrazu, bez względu na jego jakość i wartość. Dzięki temu konwencja chroni terytorium całego kraju, a co za tym idzie – całej Europy. Wychodzi poza tradycyjnie rozumianą ochronę krajobrazów, gdyż obejmuje również sposoby ich zagospodarowania i kierunki rozwoju, podkreśla konieczność zwrócenia uwagi na wszystkie rodzaje krajobrazów, niezależnie od tego, czy są one całkiem pospolite, czy nadzwyczajne, dziewicze czy naznaczone działalnością człowieka.

Europejska Konwencja Krajobrazowa, jako wielostronna umowa międzynarodowa, wymagała ratyfikowania przez parlamenty poszczególnych państw. Polska podpisała ją 21 grudnia 2001 r., a ratyfikowała 27 września 2004 r. Konwencja weszła w życie 1 stycznia 2005 r. – wtedy jej zapisy stały się częścią prawa polskiego (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98) Dokument Rady Europy cechuje niezwykła jak na międzynarodowe porozumienie zwięzłość – obejmuje on jedynie preambułę, 11 artykułów oraz postanowienia końcowe (7 artykułów). Tworzą one ramy, w jakich powinny poruszać się władze krajowe i samorządowe. Nie narzuca treści prowadzonych polityk ani rozwiązań technicznych, wskazuje jednak metody, które należy zastosować, by realizować dwa główne cele konwencji zawarte w preambule:

- dobrobyt jednostek i społeczeństwa;
- trwały i zrównoważony rozwój oparty na zrównoważonych i harmonijnych relacjach pomiędzy potrzebami społecznymi, działalnością gospodarczą i środowiskiem.

Artykuł 5a stanowi, że krajobraz jest istotnym komponentem otoczenia ludzi, wyrazem różnorodności kulturowej i przyrodniczej oraz podstawą tożsamości. Z tej też przyczyny jest

on – jak zapisano w preambule – „kluczowym elementem dobrobytu całości społeczeństwa i jednostek”. Rosnąca świadomość społeczeństwa i rządzących w państwach członkowskich Rady Europy oznacza nacisk na dbałość o jakość życia i ochronę środowiska przy jednoczesnym utrzymywaniu wzrostu gospodarczego. Konieczność integracji tych potrzeb trzeba łączyć z Zasadą 4 Deklaracji ONZ z Rio de Janeiro w sprawie środowiska i rozwoju, która stwierdza, że ochrona krajobrazu musi stanowić nierozłączną część procesów rozwojowych i nie może być rozpatrywana w oderwaniu od nich.

Jednym z podstawowych środków realizacji celów konwencji jest edukacja, realizowana nie tylko w szkołach i na uniwersytetach, ale też skierowana do specjalistów z sektora publicznego, prywatnego i organizacji pozarządowych. Strony konwencji zobowiązane są także do identyfikacji, charakterystyki oraz oceny własnych krajobrazów. Zachętą do działań na rzecz trwałej ochrony, gospodarki i planowania obszarów krajobrazowych jest Nagroda Krajobrazowa Rady Europy. To wyróżnienie przyznawane organom lokalnym i regionalnym lub ich ugrupowaniom, jak również organizacjom pozarządowym za wzorcowe działania w zakresie ochrony i zrównoważonego kształtowania krajobrazu.

Z pełną treścią konwencji można zapoznać się pod adresem:
<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20060140098/O/D20060098.pdf>.

***

Kampania społeczna „Krajobraz Mojego Miasta” została zainaugurowana w 2016 roku przez Narodowy Instytut Dziedzictwa. Celem kampanii „Krajobraz Mojego Miasta” jest zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej krajobrazu kulturowego i potrzeby jego ochrony. Krajobraz miejski ma niebagatelne znaczenie dla jakości życia codziennego mieszkańców i wpływa na atrakcyjność turystyczną miast. Stanowi pole międzypokoleniowego dialogu, jest tłem dla ważnych wydarzeń i przemian społecznych oraz przestrzenią o dużym znaczeniu dla dziedzictwa regionu.

***

Narodowy Instytut Dziedzictwa to państwowa instytucja kultury, będąca eksperckim i opiniodawczym wsparciem dla Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Misją NID jest tworzenie podstaw dla zrównoważonej ochrony dziedzictwa kulturowego w celu jego zachowania dla przyszłych pokoleń poprzez wyznaczanie i upowszechnianie standardów ochrony oraz konserwacji zabytków, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie wartości i zachowania dziedzictwa kulturowego, a także gromadzenie i upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie. Instytut, realizując swoje zadania statutowe, uznaje, że zarówno zabytki, jak i niematerialny dorobek kulturowy poprzednich pokoleń są

świadczeniem naszej przeszłości i jako ważna część naszego dziedzictwa mogą stanowić trwały fundament wspólnej przyszłości i zrównoważonego rozwoju naszej Ojczyzny.

Kontakt do mediów:

Wioletta Łabuda-Iwaniak

Kierownik Zespołu ds. Komunikacji Społecznej,

Koordynator kampanii społecznej „Krajobraz mojego miasta”

wlabuda@nid.pl